

Ivo van Hove mixt het publiek met Romeinen

Door Eric Nederkoorn

Vandaag en morgen in Groningen: *Romeinse Tragedies* van Toneelgroep Amsterdam. Zes uur spektakel, drie keer Shakespeare, waarbij het publiek vrij door de schouwburg kan lopen, ook over het podium, tussen de acteurs door, en onder tv-schermen. Regisseur Ivo van Hove: "Het is een unieke ervaring."

Wat is de noodzaak om 'Romeinse Tragedies' te gaan zien?

"Omdat het een bewezen topvoorstelling is! En niet alleen in Nederland. We zitten in ons derde seizoen en zijn er de hele wereld mee over gegaan. We kunnen het nog vaker spelen als we willen, maar moeten domweg nee zeggen."

Waarom?

"Het is telkens een gigantische operatie. Op Halina Reijn na doet ons hele gezelschap mee. Zoiets komt zelden voor. We hebben met z'n allen zeven weken samen gerepeteerd. Een stevige belasting. Maar ook een geweldige klus. De technici zijn achteraf telkens weer heel blij: 't is een knap staaltje, en ze hebben het dan toch weer geflikt."

Want elke speelomgeving is anders en dus nieuw.

"Ja, maar in Groningen zal het sterk lijken op de versie die we in Amsterdam hebben gespeeld. De Stadsschouwburg lijkt op de onze. Het bijzondere is natuurlijk dat het publiek zich tussen de acteurs door kan bewegen. Over het podium kan lopen. Een unieke publiekservaring."

In Nederland is de voorstelling bejubeld. Na het festival in Avignon waren er ook andere geluiden.

"Ho ho, alleen *Le Monde* was negatief! Aan Avignon hebben we te danken dat *Romeinse Tragedies* nu in zo veel landen wordt gespeeld. Alle mensen die er toe doen hebben ons daar gezien. En weet je wat de grap is? Dezelfde *Le Monde* die ons eerder slecht recenseerde, schreef dit jaar over Avignon dat een voorstelling van het kaliber *Romeinse Tragedies* ontbrak! Ha ha! Het is bijzonder hoor, zes uur toneel, in het Nederlands! Alleen de verbindende tussenstukjes zijn in de taal van het land waar we spelen. Frans in Frankrijk, Pools in Polen."

Begon het met het idee om een stuk te maken over politiek, of met de wens om 'Coriolanus', 'Julius

Caesar' en 'Antonius en Cleopatra' samen te brengen?

"Het begon bij *Julius Caesar*. Daarmee wilde ik altijd al wat doen. *Antonius en Cleopatra* had ik maar een keer als voorstelling gezien, en nog slecht ook. Da's een onmogelijk stuk hè, met al die locaties en personages. Ik ben gaan lezen en ontdekte de politieke referenties met *Julius Caesar*. *Coriolanus* kende ik nog niet, maar dat paste heel mooi, ook al speelt het vier eeuwen eerder. We hebben *De Wouter Tapes* bekeken, en de campagne van Bill Clinton destijds. Dan zie je waar politiek afglijden naar opportunisme en waar ze vasthouden aan idealen."

U begint en eindigt met Dylans 'The Times They Are A-Changin'.

"Er hangt een nieuwsbalk boven het podium, die permanent het nieuws van dat moment vermeldt. Politiek is een puur menselijke bezigheid, dieren doen er niet aan. In de ultieme vorm kom je tot een consensus. Die term heeft tegenwoordig een negatieve bijklank, als slap compromis, maar het betekent toch echt dat de één iets meent en de ander het tegenovergestelde, terwijl die twee elkaar dan toch vinden. Dat is een groot goed. Politici maken de samenleving

en dat is een voortdurend proces, onder invloed van veranderende meningen. Die permanente voortgang willen we verbeelden."

Omdat de 'Times' blijvend 'A-Changin' zijn, kunt u nog wel even voort met dit stuk.

"O ja, we kunnen het nog jaren spelen. En dat zal ook gebeuren. Maar in een lage frequentie. Want nogmaals, het vergt erg veel van ons."

■ VOORSTELLING

'Romeinse Tragedies' van Ivo van Hove/Toneelgroep Amsterdam, met o.a. Hans Kesting, vandaag en morgen in de Groninger Stadschouwburg, van 18.00 tot 00.00 uur, entree € 37,50-18,75. Met eten en drinken tijdens de voorstelling.

Ivo van Hove